

Francesc M. Rotger

Ja hem parlat en prou ocasions de les diferències que hi ha entre teatre i cinema. En canvi, què és el que tenen en comú? Moltes coses. Una de les més evidents és la capacitat d'aquestes dues arts (o la capacitat que haurien de tenir) per fer possible un ambient de màgia que envolti l'espectador, que el transporti a altres mons que són en aquest, com digué Paul Eluard. De fet, al teatre i al cinema s'apaguen els llums quan la funció ha de començar i, en canvi, és poc probable que et deixin a les fosques a un museu, posant per cas, i només il·luminin els quadres (encara que pugui ser un procediment curiós per

presentar una exposició; i, de fet, hi ha instal·lacions o sales específiques que sí que juguen amb les llums i les ombres).

Ja que parlem d'altres mons, fa poc que ens ha tornat a visitar una companyia molt destacada del panorama escènic europeu, el Teatre Negre de Praga, que precisament fa de la llum i de les fosques la seva eina essencial de feina (tot i que la llum sia un element fonamental a qualsevol espectacle escènic; i, és clar, a qualsevol pel·lícula). El Teatre Negre de Praga presentà a Palma ja fa anys, dins el desaparegut Festival Internacional de Teatre, un muntatge que es titulava, justament, *El temps / El mag savi*. Més tard tornà a l'Auditorium amb la seva posada en escena d'*Alicia al País de les Meravelles*, que és la mateixa peça que ara ha tornat a escenificar, a Palma, el col·lectiu que encapçala Pavel Horteck. Els textos de Lewis Carroll, amb la seva capacitat suggeridora d'universos paral·lels, ha temptat tant el cinema (la versió de la productora Walt Disney és la més coneguda; n'hi ha d'altres) com el teatre (la Lindsay Kemp Company també realitzà una adaptació de la mateixa història, dins el seu estil característic), i més recentment, entre nosaltres, també la productora mallorquina Teatre Educatiu ha estrenat la seva pròpia *Alicia*, amb versió de Neus Oliver i direcció de Jorge Aliaga. El món màgic de Carlo Collodi (*Pinocho y Geppetto* és una estrena recent de la cartellera cinematogràfica de les Illes) també el traslladà a l'escenari una altra formació mallorquina, el Centre Dramàtic Di Marco.

Però encara hi ha d'altres mons que són en aquest. Com els que crea l'escriptor italià Antonio Tabucchi; almenys dues de les seves novel·les han conegut dues excel·lents versions cinematogràfiques, *Rèquiem* i *Sostiene Pereira* (prodigiós Marcello Mastroianni), totes dues ambientades a Lisboa, la ciutat que Tabucchi estima amb passió. El mallorquí Pep Tosar, que ja protagonitzà una adaptació de *Rèquiem* a l'escenari, ara ha tornat a inspirar-se en els textos de Tabucchi per posar en escena *Revès*, que protagonitza en companyia de Joan Bibiloni i que és un dels espectacles autòctons més bells i encisadors d'aquesta temporada. El mateix Tosar expresava la seva admiració per Tabucchi, fa uns dies, al nou espai de Canal 33 *Aleph*.

Rèquiem